

ข้าวโพดหวาน
(Sweet corn)

ชื่อวิทยาศาสตร์	Zea mays var. <i>rugosa</i>
ชื่อสามัญ	Sweet corn
วงศ์	Poaceae

ข้าวโพด เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ปลูกฤดูเดียว ลักษณะลำต้นเป็นปล้องสีเขียวจำนวน 8 – 20 ปล้อง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 – 4 ซม. สูงประมาณ 150 – 220 ซม. ใบมีสีเขียวลักษณะเรียวยาว ขนาดของใบแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ โดยทั่วไปดอกตัวผู้ จะบานก่อนดอกตัวเมียและพร้อมจะผสมภายใน 1 – 3 วัน และทยอยบานทีละคู่ใช้เวลา 2 – 14 วัน ดอกตัวเมียมีลักษณะเป็นฝัก จากแขนงสั้นๆ บนข้อที่มีใบใหญ่สุด แขนงดังกล่าวประกอบด้วยใบ 8 – 13 ใบ เจริญเป็นกาบหุ้มส่วนของดอกตัวเมียและหุ้มฝัก (husk) ก้านเกสรตัวเมียมีลักษณะคล้ายเส้นไหม เจริญออกมาด้านส่วนปลายฝัก ประกอบด้วยเมือกเหนียวเพื่อดักจับละอองเกสร

การใช้ประโยชน์และคุณค่าทางอาหาร ข้าวโพดหวานจัดเป็นพืชที่ให้พลังงานสูง และมีปริมาณโปรตีนรองจากถั่วลิ้นเต่า ถั่วแขก และกระเทียม นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วยธาตุอาหารที่สูง เช่น ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม และไทอามีน นอกจากนี้พันธุ์ที่มีสีเหลืองมากๆ จะมีวิตามินเอสูง เป็นต้น

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ข้าวโพดหวาน เป็นพืชที่ต้องการอากาศอบอุ่น อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการงอกและการเจริญเติบโตควรอยู่ระหว่าง 21 – 30 องศาเซลเซียส อย่างไรก็ตามอุณหภูมิที่ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพควรอยู่ในช่วง 16 – 24 องศาเซลเซียส

การเตรียมดิน

1. ไถบดเปิด โดยตากดินอย่างน้อย 7 วัน เพื่อกำจัดเชื้อโรคพืชและแมลงในดิน
2. หากสามารถตรวจเช็คค่า pH ของดินได้จะช่วยในด้านการเติบโตของข้าวโพด โดยค่า pH ควรอยู่ในช่วง 6 – 6.5 หากสภาพดินเป็นกรดคือต่ำกว่า 6 ให้เติมปูนขาวหรือดินโดโลไมต์ ในอัตรา 100 กก./ไร่ เพื่อปรับสภาพดิน หลังจากนั้นควรใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกช่วยปรับสภาพดินในอัตรา 2 – 5 กก./ตร.ม. ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพดินและผลสมปุ๋ยเคมี สูตร 16 – 20 – 0 อัตรา 25 – 50 กก./ไร่ หากสภาพดินเป็นดินทราย ควรจะใช้ปุ๋ย สูตร 15 – 15 – 15 แทนปุ๋ย 16 – 20 – 0

การเตรียมกล้า

1. เพาะกล้าในถาดหลุมเมื่อมีอายุ 7 วัน แล้วจึงย้ายการปลูก
2. หากเพาะกล้าในแปลงเพาะโดยการหว่านเมล็ดในแปลงเพาะแล้วใช้แกลบดำกลบ ควรมีวัสดุคลุมแปลงเพื่อเพิ่มความชื้นและลดความร้อนในช่วงกลางวัน
3. การหยอดเมล็ดในแปลงปลูก ควรบ่มเมล็ดก่อนโดยการใช้ผ้าชุบน้ำให้เปียกและห่อเมล็ดไว้ 1 คืนให้รากเริ่มงอก แล้วนำไปหยอดในแปลงปลูกลึกประมาณ 1 ซม. และรดน้ำให้ชุ่ม

การปลูก

1. ระยะปลูก (ต้น x แถว) 25 x 75 ซม. (5.3 ต้น/ตร.ม)
- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 ใช้ 2 สูตร 21 – 0 – 0 หรือ 15 – 15 – 15 อัตรา 50 กก./ไร่ โดยการละลายในน้ำ 80 ลิตร รดบริเวณโคนต้นหรือใช้วิธีการหยอดที่โคนต้น

- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 เมื่อปลูกได้ 20 – 25 วัน พร้อมทั้งกำจัดวัชพืช และทำการคลุมโคน โดยหลังจากนี้ เป็นช่วงที่มีความสำคัญมาก เพราะข้าวโพดกำลังเริ่มสร้างช่อดอกเกสรตัวผู้ภายในลำต้นและระบบราก กำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วไม่ควรถือระบบรากมากนักอาจจะทำให้ต้นเหี่ยวและชะงักการเติบโตได้

2. เมื่อข้าวโพดมีอายุได้ 30 – 40 วัน ต้นจะมีการแตกแขนง ให้เด็ดหน่อข้างลำต้นออก ให้เหลือฝักบนเพียง 1 ฝัก และควรตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เพราะอาจมีการเข้าทำลายของโรคราน้ำค้าง ราสนิมและการเข้าทำลายของหนอนเจาะลำต้นและฝัก

3. เมื่อมีอายุได้ 45 – 50 วัน ใส่ปุ๋ยครั้งสุดท้าย และให้น้ำอย่างต่อเนื่อง เพราะหากขาดน้ำ ต้นข้าวโพดจะหยุดการสร้างฝักเมล็ดส่วนปลายฝักจะฝ่อทันที

การเก็บเกี่ยว

ช่วงเก็บเกี่ยว โดยทั่วไปจะเก็บเกี่ยวข้าวโพดหวานเมื่อมีอายุ 16 – 20 วันหลังจากที่ข้าวโพดผสมเกสร ลักษณะเปลือกเมล็ดไม่หนาเกินไป การเก็บเกี่ยวก่อนกำหนดจะทำให้ข้าวโพดหวานอ่อนเกินไป และมีน้ำหนักรากน้อย ในขณะที่การเก็บอายุมากเกินไป ถึงแม้จะได้น้ำหนักรากมากขึ้น แต่เปลือกเมล็ดจะหนา และข้าวโพดเสียคุณภาพ

ดังนั้นเกษตรกรผู้ปลูกจะต้องทำการนับวันที่ข้าวโพดออกไหม แล้วถึงทำการกำหนดวันเก็บเกี่ยว โดยนับจากวันออกไหม 16 – 20 วัน ขึ้นอยู่กับพันธุ์ของข้าวโพดหวาน จะพบว่าพันธุ์ลูกผสมมีช่วงการออกดอกสม่ำเสมอจะทำให้เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เสร็จสิ้นภายในครั้งเดียว เมื่อถึงกำหนดการเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่เหมาะสมจะสัมพันธ์กับความอ่อน – แก่ ขนาด รูปร่าง รสชาติและน้ำหนักรากของข้าวโพดหวาน ส่วนการเก็บก่อนการจำหน่ายฝักสด หรือก่อนการแปรรูปในโรงงานอุตสาหกรรมจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ข้าวโพด

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร